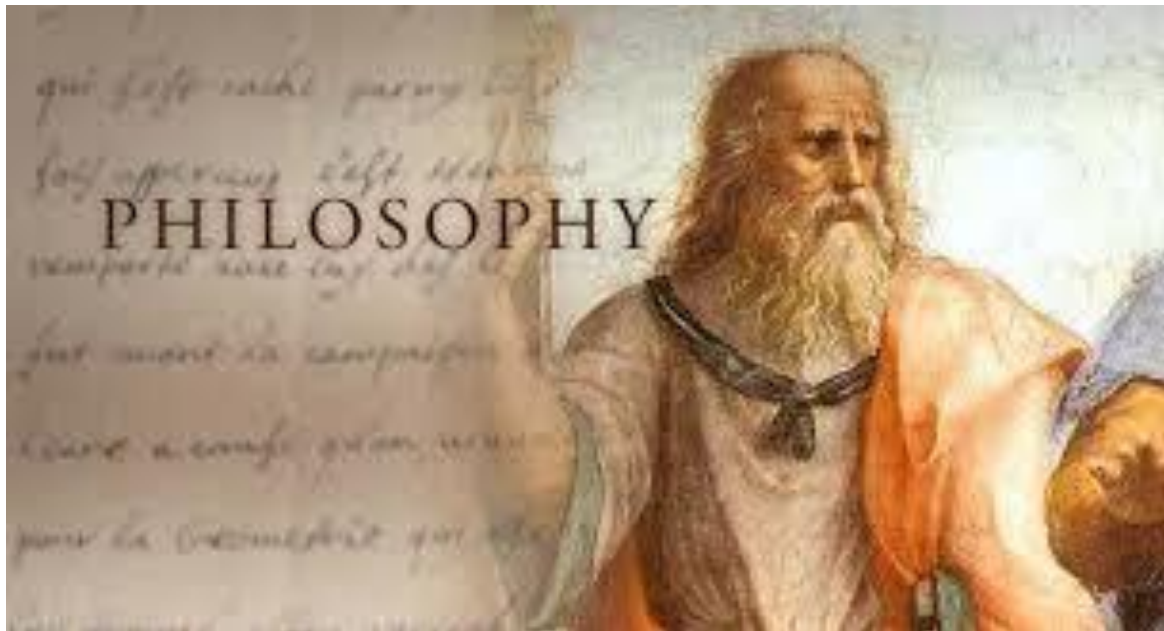

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено на засіданні кафедри
та соціології»
вересня 2023 р.

Затверджено
рішенням вченої ради ННЦГО
прот. № 1 від 9 вересня 2023 р.

«Філософії
прот. № 1 від 9

СИЛАБУС

З ДИСЦИПЛІНИ

Філософія

2023-2024 навчального року

II семестр

Освітній рівень перший (бакалавр)

Галузь знань 12 Інформаційні технології

Спеціальність 123 Комп'ютерна інженерія

Освітня програма Спеціалізовані комп'ютерні системи

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу - <http://rasp.kart.edu.ua/>

РОЗРОБНИК СИЛАБУСУ:

Загрійчук І. Д. доктор філософських наук, професор

Лектор: *Загрійчук Іван Дмитрович* (доктор філософських наук,
професор),

Контакти: +38 (057) 730-10-92, e-mail: zagriychuk@kart.edu.ua
zagrij@yahoo.com

Години прийому та консультації: 14.00-15.00 (Понеділок) Zoom

Розміщення кафедри: м. Харків, майдан Фейербаха, 7, 3 корпус, 3 поверх, ауд. 320, 321

Додаткові інформаційні матеріали: <http://metod.kart.edu.ua>

Харків 2023

Чому важливий і які результати є метою навчального курсу з дисципліни «Філософія»?

Як ми сприймаємо оточуючий світ? Чи маємо ми свободу волі? Які можливості та межі людського пізнання? Чи може комп'ютер замінити людину? Всі ці питання відносяться до сфери філософії. Філософія виступає теоретичною основою світогляду і протилежна повсякденності. Спираючись на розумове мислення, вона формує знання про світ, людину і смисл її життя і опосередковано, через систему понять, поєднує людину з внутрішньою основою світу, з нескінченністю, вічністю. Філософія спроможна здійснювати інтелектуальний переворот у мисленні людини, даючи можливість їй ставати неординарною особистістю, у якій досягнення теоретичної думки уособленої філософуванням стали б нормою її мислення.

Метою викладання навчальної дисципліни «Філософія» є залучення студентів до кращих досягнень світової та української філософської культури і формування на цій основі творчого самостійного мислення, професійної та громадської позиції.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності в комп'ютерній галузі, у тому числі на залізничному транспорті, або навчанні, що передбачає застосування теорій та методів комп'ютерної інженерії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Заплановані загальні компетентності (ЗК), фахові компетентності (ФК) та результати навчання (РН):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК7. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Вміння працювати в команді.

ФК11. Здатність оформляти отримані робочі результати у вигляді презентацій та звітів.

РН4. Знати та розуміти вплив технічних рішень в суспільному, економічному, соціальному та екологічному контексті.

РН8. Вміти системно мислити та застосовувати творчі здібності до формування нових ідей.

РН11. Вміти здійснювати пошук інформації в різних джерелах для розв'язання теоретичних і практичних задач.

РН12. Вміти ефективно працювати як індивідуально, так і у складі команди.

РН14. Вміти поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності.

РН16. Вміти оцінювати отримані результати та аргументовано захищати прийняті рішення.

РН17. Спілкуватись усно та письмово з професійних питань українською мовою та однією з іноземних мов (англійською, німецькою, італійською, французькою, іспанською).

РН18. Використовувати інформаційні технології для ефективного спілкування на професійному та соціальному рівнях.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні:

Знати:

Зміст основних філософських учень, їхні сильні і слабкі сторони. Усвідомлювати практичну природу філософії, процесуальний характер істини, її конкретно-історичний характер.

Вміти:

Самостійно аналізувати соціально-політичні та культурні проблеми сьогодення, критично мислити, аргументовано захищати свою позицію, толерантно дискутувати на актуальні теми.

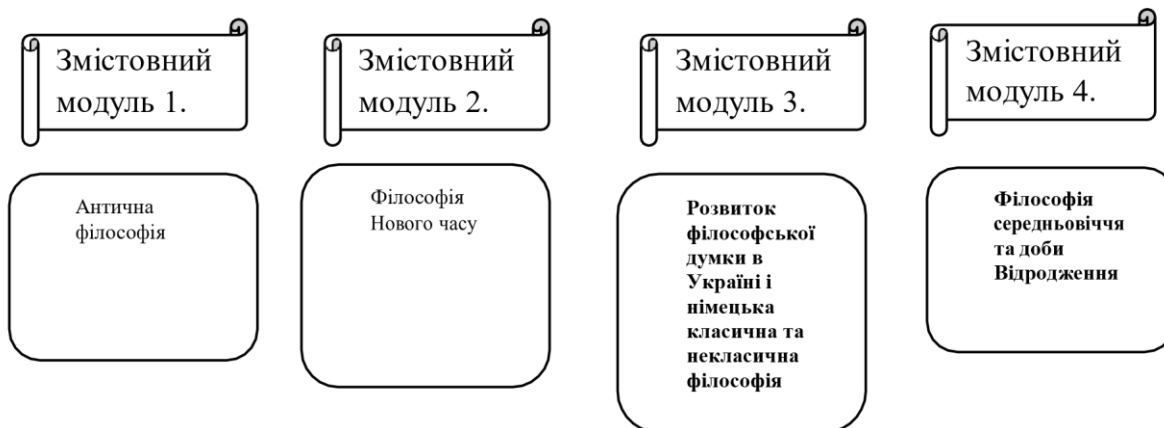
Як організоване навчання у межах навчального курсу «Філософія»?

Опис дисципліни:

Дисципліна викладається для студентів першого рівня вищої освіти (бакалаврів)

Для студентів денної форми навчання дисципліна викладається у I або II семестрі, протягом одного семестру і передбачає проведення 1 лекції раз у два тижні (всього 8 або 7 лекцій залежно від розкладу) і 1 практичного (семінарського) заняття раз у два тижні (всього 8 або 7 занять).

Теми курсу за змістовними модулями:

Тематично-календарний план курсу (денна форма навчання):

Тижень	Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Тема семінарського заняття	Група
1	2	Філософія, її предмет і категорії. Антична філософія досократиків. Філософія Сократа	2	Виникнення і розвиток філософії.	
2	2	Антична філософія досократиків. Філософія Сократа			
3	2	Філософія Платона	2		Антична філософія: загальна характеристика.

4	2	Філософія Аристотеля.	2	Сократ. Платон. Політична філософія Платона..	
5	2	Англійський матеріалізм XVII століття.	2	Декарт, Спіноза, Лейбніц. Локк, Гоббс. Берклі, Юм.	
6	2	Раціоналізм європейської філософії XVIII століття.			
7	2	Суб'єктивний ідеалізм Нового часу.			
8	2	Професійна філософія Києво-Могилянської академії. Філософія Г.С. Сковороди.	2	Пантеїстичний характер філософії Г. Сковороди. Вчення І. Канта про апіорний моральний закон. Категоричний імператив – вищий практичний принцип відносно людської волі.	
9	2	Німецька класична філософія І. Канта. Етика та естетика І. Канта.			
10	2	Діалектична логіка Г. Гегеля.			
11	2	Вчення К. Маркса	2	Філософська система Маркса. Загальна характеристика «філософії життя». Ірраціоналізм або «бунт проти розуму». Ф. Ніцше про «волю до влади». Характеристика новітніх неопозитивістських точок зору на сучасну науку.	
12	2	«Філософія життя».			
13	2	Сучасна західна філософія науки.			
14	2	Позитивізм.	2	Передумови виникнення філософії прагматизму.	
15	2	Філософія американського прагматизму	2	Прагматизм як ідеологія американського способу життя.	

Тематично-календарний план курсу (заочна форма навчання):

Тиждень	Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Тема семінарського заняття	Група
1	2	Філософія, її предмет і категорії. Антична філософія досократиків. Філософія Сократа, Платона, Аристотеля.	2	Виникнення і розвиток філософії. Антична філософія: загальна характеристика. Сократ. Платон.	
		Середньовічна філософія. Філософія доби Відродження.			

2	2	Англійський матеріалізм XVII сторліття.	Філософські системи апологетів, патристів, схоластів.	
3	2	Професійна філософія Києво-Могилянської академії. Філософія Г.С. Сковороди. Німецька класична філософія І. Канта.		

Інформаційні матеріали по курсу:

Інформація про курс розміщена на сайті Університету:
<http://metod.kart.edu.ua/>

Інформаційні ресурси в інтернеті:
<http://metod.kart.edu.ua/> <http://www.info-library.com.ua/>
<http://www.gumer.info/> <http://www.alexandria.org.ua/>

Про що важливо пам'ятати і яких правил дотримуватись у ході вивчення дисципліни?

Умовою ефективного засвоєння змісту дисципліни і досягнення наведених результатів (набуття необхідних компетенцій) є високопрофесійна робота викладача, та наполеглива, цілеспрямована учбова діяльність студентів, яка включає різні форми роботи як під час аудиторних занять (лекцій і семінарів), так і самостійної підготовки.

Під час лекцій ефективності засвоєння матеріалу, що надається, сприяє не лише уважне слухання і кропітке ведення конспекту, але й також формулювання уточнюючих запитань, можливих критичних зауважень, спроби навести приклади, які б ілюстрували або, навпаки, ставили під сумнів, положення, що наводяться. Активна участь в коротких обговореннях, які зазвичай є природнім елементом лекцій з філософії, також є активністю, що очікується від студентів в ході вивчення ними дисципліни.

Робота на семінарських заняттях передбачає наступну активність студентів:

- підготовку доповідей і виступів на теми, означені програмою курсу;
- участь в обговоренні нагальних питань з тематики дисципліни;
- виконання індивідуальних завдань (представлення результатів есе, реферативних робіт тощо); - участь в роботі філософського гуртка та дискусійного клубу.

Яким є порядок оцінювання результатів навчання студентів за відповідними формами організації навчального процесу?

Контроль знань у рамках навчальної дисципліни «Філософія» здійснюється з урахуванням особливостей кредитно-модульної системи, відображених у Положенні про контроль та оцінювання якості знань студентів в УкрДУЗТ

(<http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentu-vnz/polojennya-12-2015.pdf>).

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання. При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Принципи формування оцінки:

Модульне тестування:

Оцінка формується відповідно до кількості вірних відповідей на тестові модульні питання (20 питань в тесті, кожна вірна відповідь оцінюється в 2 бали). Максимальна кількість становить 40 балів за модуль.

Поточний контроль:

Оцінка формується шляхом накопичення студентами балів за наступні види роботи і активності:

- доповіді на семінарських заняттях – передбачає розгорнуте усне викладення теоретичного матеріалу з конкретного питання, демонстрацію розуміння філософського змісту процесів, які розглядаються, самостійні висновки і рекомендації; відповіді на питання викладача і інших студентів – учасників семінару (максимальна кількість балів -

15 (мінімум 1 доповідь впродовж 1го модуля (двох змістовних модулів));

- повідомлення на семінарських заняттях – передбачають коротке але цілісне і завершене інформування про конкретний феномен, особливість, наведення прикладу тощо (максимальна кількість балів - 10);

- участь в обговореннях, усних опитуваннях, доповнення повідомлень і доповідей, презентації результатів есе та реферативних робіт (максимальна кількість балів - 15).

Екзамен:

Студент отримує екзамен за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів за модульне тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами (у разі отримання оцінки на рівні В або D за шкалою ECTS), він може підвищити їх на екзамені, відповівши на питання з наведеного нижче списку:

1. Філософія, її предмет, смисл і функції
2. Філософія та інші форми суспільної свідомості
3. Філософія досократиків. Мілетська школа і Геракліт
4. Філософія досократиків. Вчення елеатів і піфагорійців
5. Античний плюралізм. Емпедокл і Анаксагор
6. Атомізм Демокріта
7. Софісти та їх роль в античній культурі. Протагор та Горгій
8. Етичний раціоналізм Сократа
9. Вчення Платона про ідеї
10. Платонова теорія держави
11. Філософія Аристотеля. Матерія і форма
12. Бог у вченні Аристотеля
13. Соціальний ідеал Аристотеля
14. Загальна характеристика філософії епохи еллінізму: епікуреїзм, стоїцизм, скептицизм
15. Неоплатонізм та його роль у формуванні філософської доктрини християнства
16. Патристика. Вчення Августина про бога, світ і людину. Концепція «двох градусів»
17. Загальна характеристика середньовічної схоластичної філософії
18. Суперечка про природу загальних понять у схоластиці. Номіналізм і реалізм
19. Фома Аквінський – систематизатор схоластичної філософії у Західній Європі
20. Характерні риси філософії Відродження
21. Діалектика Миколи Кузанського
22. Філософське вчення Дж. Бруно
23. Досвідно-індуктивний метод Ф. Бекона
24. Соціально-політичні погляди Т. Гоббса
25. Основні принципи метафізики Р. Декарта.
26. Вчення Дж. Локка про «первинні» і «вторинні» якості
27. Вчення Спінози про субстанцію і модуси. Свобода і необхідність
28. Монадологія Лейбніца
29. Філософія французького просвітництва
30. Суб'єктивний ідеалізм Берклі і Юма.
31. Концепція «сродної праці» в творчості Г. Сковороди
32. Вчення Г. Сковороди про дві натури і три світи
33. Обґрунтування І. Кантом всезагальності і необхідності знання
34. Етика Канта. Вчення про категоричний імператив
35. Суб'єктивний ідеалізм та діалектика Фіхте
36. Натурфілософія Шеллінга
37. Протиріччя між методом і системою філософії Гегеля
38. Проблема людини і суспільства у філософії К. Маркса
39. А. Шопенгауер – теоретик вселенського песимізму
40. Ф. Ніцше про переоцінку всіх цінностей

41. Загальна характеристика філософії позитивізму.
42. Проблема свободи і відповідальності у філософії Ж.-П. Сартра
43. Проблема людського буття в екзистенціалізмі М. Хайдеггера
44. Філософія абсурду А. Камю
45. Сучасна філософія науки.
46. Загальна характеристика філософії постмодернізму.

Очікувані результати навчання

В ході навчального курсу студенти суттєво розвинуть власні здатності:

- розуміти зміст філософських категорій у зв'язку з іншими видами людського знання;
- володіти системним мисленням;
- орієнтуватись у загальних філософських проблемах буття, пізнання, цінностей, свободи та смислу життя;
- використовувати філософські знання при розгляді та вирішенні професійних та особистісних питань;
- вміти здійснювати розгляд речей та предметів за межами повсякденності.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на модульних тестуваннях та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, вміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у рефератах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, потрібно зазначити ступінь їх участі у роботі.

Інтеграція студентів з обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>